ReaderWorks

Standard

Nichita Stănescu

Obiecte cosmice

1967

Poezii inedite

POEZIA

Ea se hrăneşte din privirile fixe
ca să poată exista,
şi, cînd ochii se-nchid, se adapă
din întunericul eliberat de polii
asurzitori ai timpanelor.

Astfel trăieşte tot timpul,
deşi, uneori, se lasă să fie
visată în somn,
hrănindu-se numai cu legănarea
ciorchinilor de ochi
atîrnînd de nori.

Ea are articulaţii de paianjen
cînd alunecă-n tăcere
pe suprafaţa sunetelor
şi se ridică la stele,
cu sine împerechindu-se,
cu ea însăşi îngreunîndu-se
ca să poată cădea înapoi, spre pămînt.

Cu pavilioanele-albastre încordate,
numai viitorul o aşteaptă
să-i intre-n auz,
şi ea stă acolo, o viaţă, hrănindu-se
cu muzica sferelor. Apoi
se-ntoarce deasupra noastră,
spunîndu-se pe sine, în cuvinte.

MINERVA

Această tînără femeie aspră
va deveni zeiţă.
Ochii ei mari,
privirea ei în globuri negre,
sandaua ei ce-nmărmureşte
sub pas, plecată, lama ierbii,
îmi spun că ea va deveni zeiţă.
Şi frunzele pe ramuri, deodată,
foşnind deasupra ei se fac de fier,
de fier ca sabia curbată – creanga
pe care ea o dă cu mîna-n lături.
Desigur ea va deveni zeiţă,
deşi acum e numai aspra
şi tînăra femeie, cu ochi mari.

Chiar lacrima din ochiul ei, cînd pică
străfulgerînd spre miezul sferei mari,
în fier de glonte se preschimbă.
Eu simt şi ştiu cum în curînd
această tînără femeie aspră
va deveni, va deveni zeiţă,
şi-n braţul drept
va ţine-o rază de lumină
schimbată-n lance grea, de fier.

IDEEA CU GURĂ

O viziune a sărmanului Dionis

Ea se arată ca un îngheţ
mişcător al durerii.
Un sus spre sus încolăcit,
rupînd în tăcere dantura serii.

De după negru, deschide
absenţe absorbitoare
tăiate în cruce, de-o gură
cu fildeşi, şi vorbitoare.

Se trage din osul de idol cioplit
al respirării, pe cînd adorm
spre alunecarea într-una de cer,
peste sternul enorm.

Lam-lem, lam-lem
al respirării pe cînd adorm
Lam-lem, lam-lem
al respirării pe cînd adorm.

Ea are gură-n călcîie.
Ea se hrăneşte mergînd
pe muchia unde materia
se schimbă în gînd.

Ea vine spre mine, lam-lem.
O aud urcînd pe scări,
în sus spre sus, lăsînd în urmă
nimic şi nimeni şi neîntîmplări.

Mă calcă pe faţă;
ne amestecăm limbile într-un sărut
frînt. Eu sunt mîncarea
unei fiinţe.

Sunt devorat. Ultimele
le aud sfărîmîndu-i-se-n dinţi
cuvintele mele,
ca nişte oase ale foştilor părinţi.

CĂDEREA OAMENILOR PE PĂMÎNT

Cuvintele mă ajung din urmă.
Ele detună pe timpanul întins
între ceea ce este
şi ceea ce nu este.

Cresc înapoia mea, cresc înapoi,
în amintire,
azvîrlind o jerbă de trupuri
înspăimîntate.

Trupuri în flăcări, trupuri în valuri,
trupuri în uragane, trupuri în desimea
pămîntului.

Cuvintele mă ajung din urmă
pipăindu-mă cu mîini de orb
foarte subţiri, şi sunînd sticlos,
de cîte ori izbutesc să-mi atingă
urmele absenţei.

Iată,
mă trezesc smuls şi tras în sus
în zona fără aer.

Aici,
fără de trebuinţă îmi sunt
plămînii şi braţele.

Ochii numai, ei singuri, îmi rămîn.
Creierul va merge pe ei
ca odinioară trupul, pe picioare.

Sunt creier cu ochi privitori
şi aştept să fiu, deodată, tras mai sus
într-o zonă fără de stele
unde ideile îmi vor merge
pe creier, cum odinioară trupul
pe picioare.

Dar şi de aici pot fi tras mai sus,
şi-atunci, ideile
vor fi simple picioare de mers.

Dar cine va merge pe ele
altcineva decît
un eu însumi?

Nu mă lăsaţi singur.

Mîna în sine nu are
nici un rost.
Spuneţi-mi, ce să fac
cu două mîini?

Înhămat sunt
la un car abstract.
Scade trupul meu pe măsură ce
se umflă în mine
măştile rîzînd
        şi plîngînd ale cuvintelor.

Cad în noţiunea de genunchi
şi mă rog de voi:
nu mă lăsaţi singur şi pradă
gurii care în loc de dinţi
are statui,
gurii imense pe a cărei limbă de piatră

mă aflu.

Sunt mîncat. Simt.
Foamea şi-a făcut patul
în existenţa mea.

A adormit.
Aici.
Visează pîini abstracte.

Nu mă lăsaţi singur.

Se arată întruchipările şi apariţia
sferei. Naşterea, apogeul
şi moartea.

Ca şi cum eu aş fi fost ele.

AUTOPORTRET ÎN A PATRA DIMENSIUNE

Înconjurată de luciul rămas
din retragerea ploilor spre mare,
sfera îşi lua de la inima mea
bun rămas
rostogolindu-se-n zare.
De la ochi, rombul culcat
la revedere îşi luă, zise-adio,
şi se făcu scut, se făcu zigurat,
în cinstea trufaşei de Clio.
Eu primeam toate astea cu calm,
ţeapăn şi fără mirare văzută,
deşi arsese ca de napalm
geometria intimă, ştiută
numai şi numai şi numai de mine,
cînd am fost şi Arhimede
şi-am fost şi nisipul...
Fără sferă şi fără romb, în ruine
fumegător îmi e chipul.

PEISAJ CU BĂTRÎNI

S-au tocit sandaua, talpa, osul,
drumul, pămîntul, lava.
E mai mult loc liber, ne putem întinde
în fusul spaţiului gol,
– orgoliul, slava.
Chiar şi aerul şi-a tocit vînturile
de penele, şi ele tocite.
E mai mult loc liber, ne putem întinde
mai leneş zborurile obosite.
Sufletul s-a tocit de alte suflete,
iar bătăile inimii, nemaiîntîlnind
nici un spaţiu care să le răsfrîngă,
se umflă şi explodează, rînd pe rînd.
Ce lumină slăbită!
Raza joacă-n ea însăşi
ca-ntr-o ţeavă prea lungă;
şi sunetul ud
se risipeşte în cercuri atît de largi,
încît cuvintele
cad printre ele şi nu se aud.

RAID ÎN INTERIORUL PIETRELOR

Raid în interiorul pietrelor,
în structurile fixe.
Mă rog pentru plictiseală,
        pentru spleen,
pentru mişcarea atît de înceată
încît oraşul să aibă-n el
        solemnitatea de lemn
a unei table de şah,
iar sunetele să fie atît de rotunde,
        încît
să poată fi culese din aer, cu mîna,
şi de săgeata în zbor,
        păianjenii să-şi fluture leneş
plasele lor de o geometrie lipicioasă.
Mă rog pentru plictiseală,
de firul ierbii mă rog,
să nu cumva să-şi iasă din sine,
ci să stea lipit
        de propria lui monotonie,
cum stau secundele de ore
        şi orele de timp.
Mă rog de mere, şi în genunchi mă las
în faţa umbrei merelor, ca să rămînă
nedespărţită de ele;
şi cu tîmpla însîngerată
        izbesc în tunetele ploii,
ca să le-ndemn să urmeze
mai îndeaproape nesăbuitele zig-zaguri
ale fulgerelor.
Mă rog de soare să rămînă rotund,
mă rog de lună să rămînă distantă
şi fără de viaţă,

mă rog de ea
        să-şi păstreze circuiile întocmai
şi nu cumva
        să le schimbe-n ventuzele vinete
ale unei meduze, moarte, în spaţiu.
Mă rog pentru plictiseală,
        pentru spleen,
de mine însumi mă rog,
        pentru plictiseală,
neştiind niciodată cum să-mi înlătur
inima, planeta străină din mine
în jurul căreia mă închid
        ca un aer pietrificat.
Raid în destinele fixe,
în structurile nemişcătoare:
mă rog pentru plictiseală,
        pentru spleen...

CONSERVE DE TIMP

Şi totuşi, cîte mişcări dulci,
ale morţilor
pe sub pămînt; deasupra aerului.

În fiecare orbită iluzia
unui răsărit de soare

Cîte doi, cîte patru
ca un banc de peşti invizibili

Călcăm de-a dreptul
pe trupuri de fiinţe moarte

Alergăm în interiorul
unui sarcofag

Inimă din ce în ce mai vie,
bătînd într-un timp
din ce în ce mai mort.

Şi totuşi, ce dulce mişcare,
ce dulce ocupare
a spaţiilor...

PLOAIA

Pentru ei pămîntul era
un fel de aer.
Rădăcinile ierburilor
un fel de ploaie răcoritoare.

Ah, îşi spuneau:
bine că a început să plouă:
mă încălzisem peste măsură,
lava îmi tulbura odihna.

Dar gloria cea mare consta în magneţi.
Se atrăgeau unul spre celălalt
cu un fel de patimă, –
se priveau în ochi, albi de fericire,
şi stăteau îmbrăţişaţi pînă cînd
urcau în sus pe firele ploilor.
Se lăsau înghiţiţi
        de nişte magnifice fiinţe,
şi-acolo, înghesuiţi
        în burţile acelea negre,
        protocolare,
deplîngîndu-şi trecutul de glorie,
se priveau unii pe ceilalţi în ochi.
Şi totuşi, albi de fericire.

CÎNTEC [Pînă la urmă, rămîne doar osul]

Pînă la urmă, rămîne doar osul;
ce-a fost mai străin,
mai înlăuntrul meu
cuceriţi-l pe el, pe gloriosul
al cărnii şi-al vinelor drept dumnezeu.
El e alb, el e neciobit,
pentru că nu se vede,
pentru că rămîne,
pentru că stă şi nu mişcă.
Aşa cum flutură totul
în iarbă afară de verde
care-i acelaşi, cînd totu-i morişcă,
de zi-noapte, de zi-noapte, de zi
de noapte venită, învinsă...
Pînă la urmă rămîne «a fi»
care-i alb, care are fibula ninsă.

O, LUCRURILE!

O, lucrurile, exacerbare a vidului:
de aceea, poate, ele atrag asupra lor
obiectele cosmice.

O, lucrurile, vid absolut,
        mai vid decît
ventuze ramificate sugînd oriunde
obiectele cosmice.

Încerc să mă salvez
şi nu pot decît
cuvintele înstelate
        să le ridic deasupra

Numai cuvintele au fiinţă,
numai ele există, există fugind
speriate de moarte, de lucruri.

O, lucrurile deschid un ochi pironitor
şi-l clatină în dreapta, în stînga
după cuvinte.

Cuvintele fug, se fac străvezii,
lucrurile stau, se fac vizibile.
O, lucrurile, exacerbare a vidului.

INIMA

Totul se micşora egal,
cu viteza gîndului,
în acelaşi timp, munţii,
mările, oamenii
Totul se prăbuşea în sine însuşi
cu viteză egală
şi în acelaşi timp, încît nimeni
nu băga de seamă nimic.

Numai prezenţa luminii, încăpăţînatei,
nemişcătoarei lumini,
numai sîngele-acesta pierdut
de lucruri
ar fi putut stîrni o bănuială.

Dar
cineva ar fi trebuit să stea în afară
şi
nu s-a găsit nimeni, absolut nimeni.

Totul se mărea egal,
cu viteza gîndului,
în acelaşi timp, norii,
cîmpiile, oamenii

Totul izbucnea din sine însuşi,
cu viteză egală
şi în acelaşi timp, încît nimeni
nu băga de seamă nimic.

Numai prezenţa nopţilor,
încăpăţînatelor,

nemişcătoarelor nopţi,
numai sfera aceasta de întuneric,
mărginită de aştri,
ar fi putut stîrni o bănuială.

Dar
cineva ar fi trebuit să stea înlăuntru
şi
nu s-a găsit nimeni, absolut nimeni.

GRUP DE ÎNOTĂTORI

Ei vin în şir, albi şi verzi,
rupţi de lucruri, rezemîndu-se doar
în propria lor inimă,
        şi ea – zvîrlindu-se
şi prăbuşindu-se-n sine, neclar.

Liberi, suspendaţi, albi şi verzi,
vin tulburînd aerul static.
Ochii de noapte, întredeschişi,
îi contemplă apatic.

Să-i lăsăm. Să le dăm voie.
Ei cresc unul din altul,
        noroşi şi lenţi,
şi descresc
        sub ochii ficşi ce-i înconjoară
sferic,
şi indiferenţi.

SUPRAFAŢĂ

Pentru că merg pe tine,
tu eşti acoperit cu urme de picioare,
eu am tălpile tocite.

Numai dacă sar nu ne-atingem,
sau numai dacă tu te surpi.
Unde mă termin eu, începi tu.

Alb sticlos, cu vedenii.
Se arată: o coborîre de îngeri,
o ridicare de cristale de cuarţ.

O coborîre de zi şi de seară,
un răsărit continuu
de diferite planete.

Nu ştiu dacă este cald
        sau dacă este rece.
Nu ştiu nici măcar dacă suntem singuri.
Trece ceva, dar nu ştiu ce anume.

Îmi ridic ochii, deasupra,
identic tu şi suspendat mi te arăţi.
Îmi întind mîinile
        şi merg pe tine în pălmi.

Unde mă sfîrşesc eu, te ridici tu,
atîrn de tine ca un fruct prelung
Dedesubt, foarte jos,
        aleargă cai biciuiţi.

Dacă-mi dau drumul

voi cădea într-o şa.
Dar nu îmi dau drumul.

Dacă rămîn mai departe cum sunt,
voi îngheţa sau mă voi aprinde.
Dar nu rămîn aşa cum sunt.
Închid ochii:
se arată numai peisajul interior.
Adică negru, adică vînăt.
Îmi închid pleoapele
pînă jos la picioare,
ca şi cum aş fi un ochi.
Desigur sunt un ochi.
Dar în orbita cui?

MIZĂ PE NENĂSCUŢI

Sunt nenăscut. Ceea ce se vede
de jur împrejur nu sunt decît
părinţii părinţilor. Roşu şi verde.
Roşu şi verde se-aprind faruri
pe cerul urît.

Protoplasme cu măşti fluturătoare
se-ntretaie înaintea mea
şi-apoi dispar, în vînăta-nserare
noroasă, grea.

Disperate fumuri urcă spre cer.
Eu bat trotuare de amurg.
Idoli la volane galbene apar şi pier,
destrămînd fantoma lui Lycurg.

Sunt nenăscut. Ceea ce se vede
de jur împrejur nu sunt decît
strămoşii copacilor;
        zeul de iarbă verde
păscut de strămoşul cailor. Atît.

CIUDATA LIPSĂ DE PĂRINŢI

Ciudata lipsă de părinţi
cu mult înainte sfîrşiţi,
cu mult petrecute morţi mai dinainte.

Fiii li se nasc singuri.
La o mare distanţă
de moartea părinţilor lor.
Iată-i, stau cu gurile lipite de frunze,
ca nişte omizi,
apoi vine cuvîntul
şi copiii devin fluturi.
Ei nu sunt la fel,
niciodată nu sunt la fel.
O aură sau un nimb
care le-apare deasupra creştetului,
îi vesteşte că a venit ora mesei.

Se adună toţi unu-ntr-altul,
ca să se facă mai cald
însă frigul acesta al absenţelor
nu încetează de loc.

Se moare din doi în doi, astfel că
numărătoarea se face pe sărite.
Ei cresc încet, se despart în sexe,
se împreună
şi mor chiar în aceeaşi seară.
Locurile rămîn pustii şi dintr-o dată,
după cîţiva ani,
se nasc nenumăraţi copii
ai căror părinţi au murit de mult.
Ei stau cu gurile lipite de frunze

ca nişte omizi.
Apoi vine cuvîntul şi-i desparte,
şi devin fluturi.

ANDRU PLÎNGÎND

Trec prin starea acestui suflet
posibile existenţe –
un năvod mortal ce smulge în sus
totul, lăsînd numai absenţe

Las locului această-nfăţişare
şi o adorm, şi o îngheţ, şi o ţin
în pura suspendare
a celor care n-au venit şi vin.

Nimic nu rămîne el însuşi mai mult
decît o foarte singură dată.
Nu sunt vinovat că trăiesc
într-o lume într-una schimbată.

Numai un gînd dacă-l întorc,
        de la tine,
nu mai regăsesc apoi,
        înapoia-mi, nimic.
Depun mărturie-n genunchi
        despre aceasta,
cuvinte pentru nici o ureche ridic.

Decade piatra în inima mea,
rămîn în centrul unor margini
        ce se schimbă.
Desigur, eu sunt un cuvînt
adormit la tine pe limbă.

TESTAMENT

Să deplîngi
absenţa mea
de la suprafaţa lucrurilor.

Să pui capcane, laţuri şi curse
şi mai presus de toate să pui
orbite înalte, de os,
întru întîmpinarea
ochilor singuri şi plutitori,
prin aerul de dinaintea
zorilor.

Să aduci cîntăreţi
din instrumente muzicale
amintind de falusul zeilor.

Să aduci animale dresate,
să aduci cocoşaţi melancolici,
să aduci şi să verşi
amfore cu vin.

Numai numele să nu
mi-l aminteşti,
numai numele, nu.

Pentru că atunci
ar izbucni de jur împrejurul lui
un trup
pe care tu nu l-ai mai recunoaşte.

Numai numele să nu
mi-l aminteşti,

pentru că el are
o infinitate de trupuri
şi s-ar putea să şi-l arate
pe-acela
pe care tu nu-l cunoşti.

ELOGIU

Pînă cînd şi mirosul nu e altceva
decît o lume
locuită de fiinţe repezi,
pînă cînd şi auzul are
locuitorii lui sufocaţi
unul într-altul!

Pînă cînd şi culoarea albastră
are o capitală a ei,
unde mişună ai albastrului
vieţuitori, înghesuiţi unul într-altul.

N-am unde să mor.
Îmi trag sufletul, pînă cînd
şi în suflet există o populaţie
a amintirilor.

Cosmosul rînjeşte.
Pînă cînd şi în rînjetul lui,
sunt războaie şi păci
ale fiinţelor din rînjet.

Mai repede, mai încet.
În *mai repede* sunt migraţii.
În *mai încet* sunt palate.
Aici, una peste alta,
una lîngă alta,
una îndărătul alteia,
sunt fiinţe gravide de fiinţe.

N-am unde să mor.
Moartea este populată de fiinţe.

Peste tot sunt fiinţe.
Unele se scurg repede,
altele se scurg încet.

Gîndesc un loc pustiu,
dar pustiul
e plin de fiinţe pustii.
Frunzele sunt pline
de fiinţe înfiorate.
Privirile pline de fiinţe polare.
Lumina de fiinţe luminoase.

MĂ ASEMUI CU UN COPAC

Mă asemui cu un copac.
El are foarte multe braţe,
şi eu, foarte multe braţe:
două vizibile, o mie invizibile.

Cînd suflă vîntul braţele lui foşnesc;
mă gîndesc că atunci
        cînd îmi mişc braţele
probabil că şi ele sunt împinse
        de un vînt
ciudat.

Mă asemui cu un copac;
fiecare cuvînt al meu este o frunză.
Această comparaţie mă satisface
şi este semn că am îmbătrînit.

Cînd eram tînăr,
        mă comparam cu un zeu indic
zeu cu foarte multe braţe,
        foarte multe picioare.
Îmi plăcea să spun
        că braţele şi picioarele
mi-au fost rupte şi că
mi s-au lăsat numai două braţe, dinspre
partea dreaptă,
şi numai două picioare
tot dinspre partea dreaptă.

De aceea cînd alergam, alergam în cerc.
Apoi, în spirală.

Acum am îmbătrînit,
îmi place să mă compar cu un copac.
Cred că mişc braţele şi picioarele
de bătaia unui vînt straniu,
şi sunt fericit
de această comparaţie.

În curînd n-am să mă mai compar
cu nimic,
n-am să mai mişc din braţe,
din picioare,
iar cuvintele mele
nu vor mai semăna cu nişte frunze.

Atunci, voi fi îngăduit
de prieteni, de duşmani
şi voi schimba planeta.

Astfel, mă voi pregăti, aiurea,
să mă compar c-un lucru cu totul
şi cu totul altul,
iar cînd voi mai fi-mbătrînit –
cu un alt lucru,
cu totul şi cu totul altul.

Apoi îmi voi schimba iarăşi planeta
şi-aşa mai departe,
ce monotonie, doamne, dumnezeule!

ARBOR INVERS

Arbor invers, cu rădăcinile-n vînt,
cu tălpile late ca frunza platanului,
aproape plutind, abia atingînd
anotimpurile anului.
Cu mîinile crestate ca frunza de stejar,
cu trunchiul cu scorbură-adîncă
în care dorm urşii cu capul în jos,
în zadar
spre-un cer de pămînt vrînd s-ajungă.

Mereu cu creierul gol, cu ideile
răsfirate ca pe-un deal pomii rotaţi,
dus în nori, în scînteile
celor neluminaţi.
Văzut ca în apă, mereu,
şi foşnind de un vînt de pămînt,
cu rădăcinile înfipte în curcubeu
şi-n culori ce nu sunt.

Arbor invers am rămas, rupt din sfera
cu sfera aceasta aidoma, geamănă...
Şi totul îmi pare ştiut, dar nimica
din ce ştiu cu ce este nu se aseamănă.

GLADIATORI PE FRUNZE

Aşteptam nişte forţe necunoscute,
cu gurile în strigăt le-aşteptam.
Frunze înfipte-n undiţi, coborîte
spre noi de-a dreptul din Aldebaran.
Deci să muşcăm nervurile dedate,
cu cerul gurii grav rănit
de fierul nemilos al undiţei, legate
de lancea înclinatului zenit.
Şi smulşi să fim în sus, şi smulşi!
Din apa norilor şi-a aerului tare,
să ni se zvîrcolească
        pe sub stele-n vid,
ca peştii, trupurile-n sufocare.
Şi doar scheletul nemîncat şi azvîrlit
să risipească-n jururi coaste
iar capetele, duri meteoriţi,
să dea cu tîmpla-n liniştile vaste.

INSCRIPŢIE PE UN CIRC ROMAN

Gladiatori, cu limba smulsă
comunicăm numai prin săbii,
prin sîngele uscat pe pîinea
neciugulită nici de vrăbii.
E litera-nsemnată-n noi, cu fierul,
de-un gingaş caracter latin.
Nisipul doar, nisipul numai
întins sub tîmple ni-l dorim
pentru un somn cu vise uleioase,
plutind la suprafaţa zilei, cînd
albul decade în culori diverse
vopsind mişcarea ultimului gînd.

MARELE CANION

Venea surparea.
Ea se deschidea deodată,
cînd era cel mai puţin aşteptată,
cînd tocmai te gîndeai la altceva,
cînd tocmai se-nsera
şi te aflai departe de însăşi coasta ta.
Se deschidea deodată,
dar nu-n pămînt şi nici
mai înaintea pasului, cînd îl ridici.
Ea, oblică-ntr-o parte,
înspre un umăr, brusc
căscată ca o gură de luptător etrusc...
Şi nu striga, ci absorbea,
cu sunet invers rămas în loc de dinţi,
întregul trup al tău care trăia,
muşcîndu-ţi-l
şi cu o parte din părinţi.

MONŞTRI DANSATORI

Monştrii dansatori
cu profil de fulger căzut,
cu inima pulsînd
numai strînsă cu pumnul,
mi-au fugit din basoreliefurile
de pe scut,
iar pe monezi
nu mi-a mai stat nici unul

Din discul de zvîrlit,
ei au făcut un ring,
ring de dans, zburător peste cîmpie.
Cad uneori de pe el, alteori ning
prin aer, trupuri pe jumătate stafie

Au luat între ei o dansatoare, cum
iau coastele-ntre ele inima şi-o-neacă
în întuneric gras şi greu, şi-acum
smulg de pe ea candoarea ei, întreagă

O, ea pulsează-ntr-una împingînd
în ei un sînge otrăvit, şi de pe ring
pe cîmp, pe scut
şi pe monezi din cînd în cînd,
cu trupuri de stafie monştrii cad,
sau ning.

DESCĂLECARE

Şi plopii se acopereau
        cu trupuri de copii
ţinînd de frîie trupuri lungi, de cai,
şi cîte-o pasăre, trecînd, le tulbura
plasma verzuie-amestecîndu-i între ei.
Iar cînd se-ndepărta ţipînd în zbor,
cu penele-ncleiate de un sînge ireal,
făpturile din plopi alunecau
pe jumătăţile de cai, rămase.
O, şanţurile pline de un fum verzui
se înecau, şi-abia mai distingeam
în fumul răsucit deasupra lor
cîte un frîu,
        alunecînd din cîte-o mînă.

SOMNUL CU FIERĂSTRAIE-N EL

Somnul cu fierăstraie-n el
taie capetele cailor
şi caii aleargă nechezînd cu sînge,
ca nişte mese roşii, fugite pe străzi,
de la cina cea de taină.

Şi caii aleargă, în aburii roşii
clătinînd umbre. În şăi, fantome.
Frunze se lipesc de gîturile lor
sau se prăbuşesc de-a dreptul în ele,
cum se prăbuşeşte umbra copacului
        în fîntîni.

Aduceţi găleţi,
        aduceţi căni mari de sticlă,
aduceţi căni şi pahare
Aduceţi căştile vechi
        rămase din război,
aduceţi-i pe toţi
        cărora le lipseşte un ochi,
sau în loc de braţ au un loc liber,
care poate fi umplut.

Peste tot sînge de cal decapitat
curge în voie,
şi eu cel care-am văzut primul
aceasta
vă vestesc că am şi băut din el şi că e
foarte bun...

ULYSSE

poetului Geo Bogza

Şi acum, prieteni,
mîrîie în noi şira spinării,
încercînd să-şi smulgă labele
din carnea noastră
şi să alerge de una singură
pînă la ţărmul mării.

Atît de pasionată e de corăbii.
Atît de ahtiată e după catarge.

Singură se vrea pe ea însăşi,
nepăsîndu-i de carnea noastră.

Ea se linge pe sine pînă la alb,
cu o limbă a amintirilor.

Nu-i pasă de nimic
se împrumută de bună voie –
păsării, cîinelui, sau delfinului,
nelinişţindu-se,
neîmblînzită nici de arme
nici de călăreţi
nici de tonele de apă de deasupra.

Fiecare os al ei este un craniu
vertebrele ei sunt cranii
gîndind şfichiul biciului,
al cnutului, al hamurilor,
coastele ei sunt cranii prelungi
gîndind orizonturile, îmbrăţişările,
gratiile,

o, fiecare os este un craniu,
numai craniile sunt adevărate oase.

O, fiecare os este un craniu
care şi-a pierdut minţile
luînd în schimb în stăpînire
părţile de pămînt şi de apă ale lumii.
Nerăbdătoare sunt în noi,
prieteni, şirile spinării
vor să sară din noi, prieteni,
vor să-nconjure în ele,
în fiecare vertebră a lor
cîte un creier.

Oasele nu mai pot să fie oase
ele nu mai pot să fie coaste,
        tibii şi femururi,
s-au săturat să fie falange,
stern, clavicule,
ele vor să fie cu toatele cranii.

Ele sunt chiar craniile
tuturor strămoşilor noştri
decapitaţi în noi
striviţi în noi, înecaţi în noi
spînzuraţi în noi.

Ele sunt craniile strămoşilor noştri
luptînd între ei
pentru dreptul de a fi craniu.
Ele sunt craniile strămoşilor noştri
condamnaţi să fie rotulă, sau gleznă.

O, prieteni, al nostru nu este
        decît osul frunţii,

toate celelalte oase nu sunt decît
craniile strămoşilor noştri.

Urlă în noi şira spinării,
vrea să se smulgă şi să alerge la mare,
la marginea mării vrea să alerge,
ahtiată după corăbii
înnebunită de dor de catarge.

CREIERUL SCOTEA DIN EL MÎINI

Creierul scotea din el mîini,
foarte multe mîini, de toate mărimile,
de toate vîrstele.

Astfel, lovea cu pumnul, apuca
o găleată, sau
lipea o palmă albastră de copil
pe ziduri
ca să alunge duhurile rele.

Creier cu nenumărate mîini,
mîini diverse, cu mai multe
sau mai puţine degete,
după trebuinţă.
Deget inelar, deget pentru amprentă,
deget-unghie pînă la steaua galbenă
Arcturus.

Creierul putea să umble în mîini,
se putea agăţa de ramurile
mai groase,
putea azvîrli o piatră,
mai multe pietre,
sau foarte multe pietre deodată.

Creierul scotea din el mîini.
Creier de om singur.
Creier de om înstrăinat.

MORŢII

Ei stăteau la rînd, triunghiulari,
înşiraţi pe maxilarul
de templuri aztece.
Gîtlejul mut al circurilor mari
zvîrlea în ei cu lumină rece.
Umbrele lor stăteau la rînd,
triunghiulare,
înşirate ca dinţii,
pînă departe-nfipte-n cerul mare
de la sfîrşiturile minţii.
Negre un timp,
apoi fără timp şi culoare,
înşirate la rînd, în lungire,
triunghiuri netriunghiulare
se deformau în nemurire.

CÎNTEC [După ce-au bătut cu braţul, lumea]

După ce-au bătut cu braţul, lumea
aerului, rupt de ploaie,
după ce-au murit şi osul
s-a albit treptat, sub ploaie.
După ce-au călătorit alături,
printre rădăcini de iarbă –
şi cum se ţineau de-un deget
printre rădăcini de iarbă,
a venit la ei o piatră
să-i salute, să-i vestească.
Oh, era o piatră neagră...
şi le-a spus: Deci iată-mă,
eu sunt cea care-am căzut
de pe inima şi-a ta şi-a ta,
eu sunt cea care-am căzut.
Iată-mă, le-a spus, acum
vă întîmpin, vă vestesc
voi sunteţi aceia care
de pe mine veţi cădea,
liniştiţi şi singuri, veţi cădea.

DUPĂ LUPTĂ

Îmi lăsam tîmpla pe-o frunză de nuc,
aproape călătorind cu ea pe curenţi,
spre-acea parte melancolică a zilei
cu steaguri înclinate,
        cu bărci scufundate,
cu lacuri muribunde şi reci...
Îmi apăsam gura pe-o scoarţă amăruie,
aproape căzînd prin rădăcini,
        sub pămînt,
ca un înotător cu repezi mişcări
printr-un fluviu de sevă înaintînd,
împotriva unui duşman nevăzut.
Îmi apăsam umărul de umbra jilavă
care-ncerca tot timpul să fugă,
îndrăgostită de laba iepurilor,
        după iepuri,
departe de mine, într-o cîmpie
plină cu luptători întinşi pe spate.

ALFA

Mai departe, mai aproape de centrul
spaţiului,
inima mea se consumă.

Capul meu, ca o flacără de lumînare,
mereu îşi pierde ochii fierbinţi
arzînd mîinile tale nevăzute.

El îşi hrăneşte lumina
din seninul trunchi
pe pămînt şi pe mare.

Minunată pradă şi sprijin
al foamei – pămîntul –
Minunat prilej de sete – marea.
Flacără înceată, pierzîndu-şi ochii
mereu fierbinţi, –
arzîndu-ţi mîinile,

O, dureroasă lumină şi miros!
Pălmile tale sunt
faţa mea de pămînt şi de apă

Numai şi numai ele
mişcătoarele, îndepărtatele
mă luminează, arzîndu-mă.

RÎU PLUTIND

O, de-aş putea
să-mi las aceste monotone
impulsuri spre reverie...
cum îmi las tîmpla s-atîrne
sub meduza înnoptării, vie, –
aş planta în aer scări de apă
cu trepte fluturătoare,
cu ziduri mişcate,
şi ne-am afunda, ne-am afunda în ele
pînă la genunchi, pînă la coate, –
dar e prea-nalt pămîntul, prea înalt
şi se destramă totul, în unde fuginde
şi insul mi se-albăstreşte, se-ntunecă,
şi-un dor de greieri mă cuprinde.

CÎNTEC [Se-azvîrleau copacii în ei înşişi]

Se-azvîrleau copacii în ei înşişi,
se-auzea cum scoarţa se strîmta,
între rădăcini, desigur, se făcuse
loc să-ncapă cine vrea.
Eu duceam piei multe, jupuite
de pe inimile mele, mai de mult.
Mă grăbeam să nu le-atingă vreo privire
şi să nu pot să le-ascund.
Se-auzea din ce în ce mai tare,
strigăt de copaci căzînd, în iască,
şi aproape alergam, de teamă
azvîrlirea lor să nu se răzgîndească...

O ARMURĂ

O armură-n care să ne-ascundem,
tu în dreptul unui ochi,
eu în dreptul unui ochi
tu în inima mea, inima mea în fier.
Piciorul tău să curgă
peste bolovanul pătrat
al genunchiului meu;
braţul tău să alerge peste braţul meu,
cum aleargă un cîine de vînătoare
de-a lungul strigătului de luptă
al stăpînului.

O armură singură,
mergînd pe ţărmul mării
şi făcînd un zgomot asurzitor,
ocolită de pescăruşi şi de sufletele
femeieşti, ale înecaţilor.

O armură cu două rînduri de dinţi
cînd rîd în hohote.
Să-mi întind sprînceana cenuşie,
deasupra ta, ca o pătură de nori.
Tu să suspini scurt:
să adormi fără vise.

O armură singură
mergînd pe ţărmul mării,
strălucind lustruită de briză,
şuierînd lovită de vînt.

MĂŞTILE DE FIER

Plecăm încet,
ne smulgem greu din iarbă,
ca nişte măşti de fier, menite
să dea tărie-acelui chip curgînd
pe vîrstele iubirii, împlinite.
Şi lasă tu perdelele de arbori
s-ascundă după ele-n urmă, mult,
memoria mişcării, asasină,
din care talpa-abia s-a smuls.
Şi lasă-n falsa ei schimbare,
să bată ora-n tobe mari
de piele omenească, tăbăcită,
la umbra arborilor seculari
Şi lasă-ne izbiţi şi duşi, şi doi,
şi lungi, cînd movurile pier.
Şi pier ca să existe mult mai clare
feţele noastre dur, sub măşti de fier.

MENHIR

Poate să-mi afle chipul, coasta,
cînd vrea, cine vrea
Şi calul şi cîinele şi nevasta
îngropaţi în preajma mea,
şi ploaia ce-o duc meteorii
spre cîmpu-nverzit pîn' la os,
sub botul de lup singuratic, al orei
învăţînd cum se moare frumos, –
numai să aibă atît sabie
şi-n dinte tremurătură de stea,
şi o cu totul altă corabie
dacă vrea, cine vrea...

ÎN SFÎRŞIT

În sfîrşit ni s-a întors din lună
inima-napoi, generale...
În sfîrşit ni s-a întors din lună
sufletu-napoi, generale.
În sfîrşit ni s-au întors din lună
mîinile-napoi, generale.
În sfîrşit ni s-au întors din lună
ochii înapoi, generale.
În sfîrşit ni s-a întors din lună
verdele-napoi, generale.
În sfîrşit ni s-au întors din lună
caii înapoi, generale.
În sfîrşit ne poţi recunoaşte:
noi suntem, generale,
soldaţii tăi din primul
şi din al doilea
şi din al treilea,
generale.

Table of Contents

OBIECTE COSMICE	1
POEZIA	3
MINERVA	4
IDEEA CU GURĂ	5
CĂDEREA OAMENILOR PE PĂMÎNT	7
AUTOPORTRET ÎN A PATRA DIMENSIUNE	10
PEISAJ CU BĂTRÎNI	11
RAID ÎN INTERIORUL PIETRELOR	12
CONSERVE DE TIMP	14
PLOAIA	15
CÎNTEC [Pînă la urmă, rămîne doar osul]	16
O, LUCRURILE!	17
INIMA	18
GRUP DE ÎNOTĂTORI	20
SUPRAFAŢĂ	21
MIZĂ PE NENĂSCUŢI	23
CIUDATA LIPSĂ DE PĂRINŢI	24
ANDRU PLÎNGÎND	26
TESTAMENT	27
ELOGIU	29
MĂ ASEMUI CU UN COPAC	31
ARBOR INVERS	33
GLADIATORI PE FRUNZE	34
INSCRIPŢIE PE UN CIRC ROMAN	35
MARELE CANION	36
MONŞTRI DANSATORI	37
DESCĂLECARE	38

SOMNUL CU FIERĂSTRAIE-N EL 39
ULYSSE 40
CREIERUL SCOTEA DIN EL MÎINI 43
MORŢII 44
CÎNTEC [După ce-au bătut cu braţul, lumea] 45
DUPĂ LUPTĂ 46
ALFA 47
RÎU PLUTIND 48
CÎNTEC [Se-azvîrleau copacii în ei înşişi] 49
O ARMURĂ 50
MĂŞTILE DE FIER 51
MENHIR 52
ÎN SFÎRŞIT 53